

Functieprofiel
Vertrouwenscontactpersoon
vereniging (VCP-V)

Verantwoordelijkheden, kaders
en werkwijze
Vertrouwenscontactpersoon
(VCP-V)

Functieprofiel 'Vertrouwens Contact Persoon vereniging' (VCP-V)

Algemene taakomschrijving en rol context

De VCP is laagdrempelig aanspreekbaar als er vragen en/of zorgen zijn en bij situaties binnen de vereniging. De VCP hoort aan en verwijst door, maar is niet verantwoordelijk voor de oplossing en opvolging van een situatie of een signaal.

Daarnaast heeft de VCP als taak het bestuur binnen de vereniging te ondersteunen met de ontwikkeling en borging van preventief beleid ter voorkoming van grensoverschrijdend gedrag en andere integriteitsschendingen en dit beleid te stimuleren en uit te dragen.

Grensoverschrijdend gedrag in de sport wordt gedefinieerd als;

"Grensoverschrijdend gedrag betreft elke vorm van handelen en/of nalaten dat als doel en/of gevolg heeft dat de waardigheid en/of veiligheid van één of meerdere personen wordt aangetast."

Taken

Signalen

- de VCP verzorgt de eerste opvang bij signalen betreffende grensoverschrijdend gedrag op de vereniging voor zowel individuen als teams;
- wanneer het bestuur rechtstreeks wordt benaderd, vervalt bovenstaande stap en speelt de VCP verder geen rol in de opvolging van een signaal.
- de VCP is in staat een vertrouwelijk gesprek te voeren en heeft kennis van de meldprocedures binnen de georganiseerde sport en de verwijzingsnetwerken binnen en buiten de sport;
- de VCP is in staat een inschatting te maken over urgentie, veiligheid en vervolg advies en is daarmee dus ook in staat de inschatting te maken om hulpvragen uit te zetten bij de bond of het CVSNI (Centrum Veilige Sport Nederland);
- de VCP gaat zorgvuldig en vertrouwelijk met de informatie om, maar kan in het kader van de veiligheid in de sportomgeving in bepaalde situaties wel besluiten deze vertrouwelijkheid op te heffen.
- de VCP spart bij vragen of twijfels over doorverwijzing en/of advisering vertrouwelijk met CVSNI en heeft de mogelijkheid te sparren met de integriteitsmanager (IM) en/of vertrouwenscontactpersoon van de sportbond. Zowel de IM als de VCP van de Bond handelen vanuit hun verantwoordelijkheid voor het belang van de leden en kunnen daardoor geen vertrouwelijkheid garanderen;
- de VCP informeert de persoon dat de bestuurder richting de aanklager gebonden is en de begeleiders richting het bestuur van de vereniging gebonden zijn aan de meldplicht Seksuele intimidatie onder het sporttuchtrecht. De VCP zelf heeft verschoning op de meldplicht maar heeft wel een verantwoordelijkheid te nemen voor de leden. Daarnaast is de bestuurder zoals iedere burger, dus ook VCP, trainer-

coaches en begeleiders, gebonden aan de kaders van de aangifteplicht op ernstige misdrijven onder de Nederlandse wetgeving;

- de VCP rapporteert jaarlijks geanonimiseerd aan het bestuur over het aantal gesprekken dat gevoerd is, en over algemene trends, ontwikkelingen en mogelijke risico's binnen de vereniging.

Preventie

1. Profileren als aanspreekpunt sociale veiligheid in de vereniging

- zichtbaar maken van eigen rol, positie, taken en verantwoordelijkheden en zorgt voor bereikbaarheid als VCP binnen de vereniging en zichtbaarheid van de VCP als persoon;
- het bestuur is primair verantwoordelijk voor de preventie en kan deze taak delegeren aan de VCP. Ook kan het bestuur ervoor kiezen de preventietaken te laten uitvoeren door een door het bestuur ingestelde commissie sociale veiligheid, of overdragen aan een derde persoon.

2. Bestuur adviseren t.a.v. ontwikkeling en borging van sociale veiligheid beleid

- stimuleren basiseisen sociale veiligheid;
- adviseren over voorlichting, screening (VOG) en andere geldende reglementen en gedragscodes in de sport voor begeleiders, trainer-coaches en (eventueel) opdrachtnemers en zzp'ers die voor de vereniging werken.

3. Kennis en kunde delen met betrokkenen in de vereniging

- bijdragen aan regelmatige communicatie over sociale veiligheid binnen de vereniging, waaronder het stimuleren van een open dialoog;
- inzetten van kennis en kunde om preventie goed te borgen in de vereniging;
- jaarlijkse verslaglegging van activiteiten voor het bestuur.

De VCP werkt in afstemming met de bestuurder met het portefeuille sociale veiligheid aan continue preventie op de vereniging door middel van preventief beleid, bijeenkomsten over sociale veiligheid, het thema op de agenda houden, kennis delen en actief leden te informeren over de eigen rol.

Randvoorwaarden voor rol en positie

De VCP werkt binnen de verantwoordelijkheden, kaders en werkwijze, die als bijlage bij dit document zijn beschreven en een onlosmakelijk onderdeel uitmaken van dit functieprofiel.

Houding en gedrag

- sociaal en oprecht; wordt binnen de vereniging als een toegankelijk en gewaardeerd persoon gezien die zich neutraal en onafhankelijk opstelt;
- is integer en discreet en heeft een evenwichtige persoonlijkheid;
- heeft affiniteit met sociale veiligheid in de sportomgeving en wil daaraan een bijdrage leveren.

Vaardigheden

- is in staat zichzelf en de thematiek rondom sociale veiligheid en grensoverschrijdend gedrag aan de doelgroepen te presenteren;
- beschikt over gespreksvaardigheden die aangepast worden aan de gesprekspartner zoals de persoon die een signaal afgeeft, de sportbond of vereniging en het CVSN;
- kan goed luisteren en is met het stellen van de juiste vragen in staat het probleem of de vraag helder en inzichtelijk te krijgen om daarmee de juiste vervolgopties te kunnen schetsen;
- kan het bestuur meenemen in en overtuigen van het belang van de preventieve maatregelen die genomen moeten worden en/of de stappen die moeten worden gezet;
- weet zorgvuldig om te gaan met vertrouwelijke informatie, door uitsluitend te delen wat voor de afhandeling/opvolging van het signaal of de inhoud van het gesprek van belang is;
- heeft en onderhoudt contact met het lokale (sport)netwerk op het gebied van sociale veiligheid en kan dit waar nodig inzetten/ontsluiten ten behoeve van de vereniging;
- is alert op signalen over grensoverschrijdend gedrag en andere mogelijke integriteitsschendingen.

Kennis en kunde

- heeft de door NOC*NSF aangeboden opleiding voor VCP gevolgd en onderhoudt kennis en kunde door deel te nemen aan terugkomdagen, bijscholing, Webinars en andere trainingen;
- is op de hoogte van de preventieve mogelijkheden binnen de sport;
- is op de hoogte van de meld-, doorverwijs- en ondersteuningsmogelijkheden in de sport;
- is bekend met de basisprincipes van het sporttuchtrecht;
- onderhoudt kennis en kunde door intervisie en zich proactief te verdiepen in thema's;

- sluit zich actief aan bij VCP netwerken van de sportbond en de gemeente;
- heeft kennis van de interne organisatiestructuur en cultuur van de vereniging;
- heeft kennis over wat sociale veiligheid in de sportomgeving inhoudt en kan dat uitdragen;
- kent de verschillen in rollen en verantwoordelijkheid van een VCP, een formele vertrouwenspersoon (VP) en Integrity Manager (IM) bij de sportbond en het CVSNI (Centrum Veilige Sport NL)

Opleiding

VCP opleiding en Terugkomdagen van NOC*NSF

Verantwoordelijkheden, kaders en werkwijze 'Vertrouwens Contact Persoon vereniging' (VCP-V)

1. Kaders en verantwoordelijkheden

De Vertrouwenscontactpersoon vereniging (VCP-V) werkt in afstemming met het bestuur binnen de vereniging als aanjager en borger van de sociale veiligheid en vervult binnen de vereniging de rol als laagdrempelig aanspreekpunt voor signalen van grensoverschrijdend gedrag.

Daartoe:

- wordt de VCP door het bestuur voor (bepaalde) tijd in functie aangesteld en informeert het bestuur de leden daarover;
- wordt binnen het bestuur een portefeuillehouder Sociale Veiligheid aangesteld die als aanspreekpunt voor de VCP fungeert en beleidsverantwoordelijk is voor het borgen van sociale veiligheid in de sportomgeving;
- stelt de VCP aan het bestuur een VOG (verklaring omtrent gedrag) ter beschikking en herhaalt dit minimaal iedere 3 jaar;
- worden er onderlinge afspraken gemaakt tussen het bestuur en de VCP over de mate van vertrouwelijkheid van de VCP en hoe er zorgvuldig omgegaan wordt met verkregen informatie;
- wordt er volgens AVG-wetgeving omgegaan met alle verkregen informatie;
- geniet de VCP het vertrouwen van en is een gelijkwaardige gesprekspartner voor het bestuur;
- adviseert de VCP het bestuur, gevraagd en ongevraagd, over sociale veiligheid, zoals sfeer, cultuur, veilig sportklimaat en integriteitsissues en geeft zo mogelijk suggesties ter verbetering aan of denkt daarover mee.

De functie van VCP dient onafhankelijk te zijn. Het is daarom niet mogelijk om de functie met andere kaderfuncties binnen de vereniging, zoals bestuurder, trainer-coach, etc. en eventuele functies buiten de vereniging met invloed of belang binnen de vereniging, te combineren. Daartoe moet de VCP, wanneer deze in een beroepsgroep werkzaam is die mogelijk tot inbreuk of belangenverstremming kan leiden, afspraken maken met de eigen werkgever over de VCP functie. Bijvoorbeeld wanneer een VCP werkzaam is als politie, Officier van Justitie, arts en/of psycholoog, waarbij eigen beroeps- en meldcodes gelden.

De VCP is een laagdrempelig aanspreekpunt voor iedereen op alle mogelijke integriteitsthema's, maar is primair actief op het gebied van grensoverschrijdend gedrag en seksuele intimidatie. Andere integriteitsschendingen moet de VCP doorverwijzen naar het bestuur van de vereniging. De VCP is daarmee nadrukkelijk niet een formeel meldpunt of klachtenafhandelingspunt.

Het bestuur is te allen tijde verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van preventief beleid, het adequaat opvolgen van signalen, evenals het afwegen en uitvoeren van maatregelen en sanctioneringen. De VCP heeft hierin geen verantwoordelijkheid maar is ondersteunend.

2. Preventie

De VCP zorgt er voor dat de taken en verantwoordelijkheden van de VCP bij iedereen bekend zijn en draagt zorg voor bereikbaarheid en zichtbaarheid van de VCP als persoon. De VCP werkt in afstemming met het bestuur aan continue preventie op de vereniging door middel van preventief beleid (vb. d.m.v. bijeenkomsten, het thema op de agenda houden, kennis delen en actief leden te informeren over de eigen rol).

Beleidsontwikkeling is primair de verantwoordelijkheid van de bestuurder. De VCP denkt proactief mee in ontwikkeling en implementatie en draagt het preventieve beleid uit binnen de vereniging.

Het is mogelijk dat preventietaken (mede) uitgevoerd worden door het bestuurslid sociale veiligheid of een door het bestuur ingestelde commissie sociale veiligheid, of gedelegeerd worden naar een derde persoon.

3. Signalen mogelijk grensoverschrijdend gedrag

De VCP is naast het bestuur het eerste aanspreekpunt voor iedereen die opmerkingen, vragen of signalen heeft m.b.t. grensoverschrijdend gedrag en andere integriteitsschendingen of over een concrete situatie een gesprek wil voeren. De VCP is beschikbaar voor zowel slachtoffers, beschuldigen als overige betrokkenen. Het hoeft niet te gaan om leden van de vereniging, mits zij wel op enigerlei wijze betrokken zijn bij de vereniging.

Signalen

Wanneer iemand de VCP aanspreekt, moet diegene in de eerste plaats laagdrempelig een verhaal kwijt kunnen en worden opgevangen in verband met emoties die daarbij kunnen spelen. Daarbij kan het gaan om een verhaal over diegene zelf of over een derde. De VCP stelt (onbevooroordeeld) verduidelijkende vragen om het probleem, de vraag en indien van toepassing, reeds ondernomen stappen, inzichtelijk te krijgen. Dit is uitsluitend om diegene te kunnen voorzien van de juiste informatie en niet om te beoordelen wat de aard of ernst is. Wanneer de persoon geen details geeft, zal de VCP ook niet naar nadere details van het signaal zoals plaats, locatie en naam beschuldigde vragen. Ook vraagt de VCP niet om eventuele bewijslast of materialen aan te leveren (om een evt. politie- of tuchtrechtelijk onderzoek niet te verstoren). De VCP wijst er wel op dat het veiligstellen van (eigen) bewijslast van belang is (vb. WhatsApp-gesprekken, screenshots, foto's, gespreksverslagen, etc.). De VCP gaat zorgvuldig en discreet om met de informatie uit de gesprekken.

De VCP verwijst in spoedeisende situaties (vb. bij seksueel misbruik of ernstig geweld) direct door naar politie en/of Centrum Seksueel Geweld voor acute opvang van het slachtoffer.

De VCP is niet verantwoordelijk voor een juiste opvolging of oplossing rondom signalen. De VCP speelt geen rol bij nader onderzoek of opvolging van het signaal of inhoudelijke taken bij een tuchtrechtelijk of strafrechtelijk traject, ook al komen de signalen via de VCP. De VCP is verschoond van de meldplicht Seksuele Intimidatie.

Bij signalen, waarvan de afzender niet bekend is, eigen waarnemingen of geruchten over vermoedens van grensoverschrijdend gedrag, licht de VCP zelf proactief het bestuur in. De VCP heeft hiermee ook een preventieve 'ogen en oren' -rol in de vereniging namens het bestuur.

Gezien de rol van de VCP in het samenspel met andere betrokkenen is het essentieel dat iemand die de VCP aanspreekt duidelijk weet wat de VCP wel en niet doet. De VCP informeert de persoon voordat het gesprek inhoudelijk wordt dan ook over de volgende kaders:

- De VCP is niet een formeel meldpunt in de sport. Het is een laagdrempelig aanspreekpunt met kennis over de sportprocessen en -procedures.
- De VCP gaat vertrouwelijk om met informatie. Dit houdt in dat informatie conform de onderstaande 3 punten wordt behandeld:
 1. De inhoud van het gesprek, d.m.v. een samenvatting, wordt met het bestuur gedeeld, tenzij de persoon anoniem wil blijven. Dan wordt de naam en evt. herleidbare informatie weggelaten. In dat geval wordt eveneens een samenvatting gestuurd aan het bestuur, maar dan anoniem.
 2. De VCP deelt geen informatie met anderen dan het bestuur, tenzij dit noodzakelijk is voor een juiste opvolging van het signaal. Bijvoorbeeld de politie of de sportbond.
 3. In geval van bepaalde situaties dient de VCP de vertrouwelijkheid zoals hierboven onder .1 en .2 wel te doorbreken. Dat betekent dat de VCP dus toch herleidbare informatie deelt met het bestuur en/of een derde partij.

Vervolgstappen

Naar aanleiding van wat de VCP ter ore komt, wordt de persoon geïnformeerd over de mogelijkheden voor het afgeven van een signaal of (laten) opvolgen van een melding en waar diegene dat kan doen.

Wanneer opvolging vanuit vereniging / bond gewenst is, doet de persoon zelf een melding bij het bestuur van de vereniging of bij de sportbond. De rapportage van de VCP aan het bestuur is dus geen melding namens de persoon.

Ook wordt de persoon geïnformeerd over de (externe) instanties waartoe diegene zich kan wenden voor de verschillende vervolgstappen. De persoon maakt hierin zelf een keuze of wordt doorverwezen naar instanties die bij die keuzebepaling kunnen helpen (de eigen sportbond, maatschappelijk werk, huisarts, etc.).

4. Verslag aan bestuur

De VCP brengt het bestuur altijd op de hoogte van hetgeen de persoon heeft verteld door middel van een korte samenvatting van het gesprek en beschrijft welke afspraken met betrekking tot de doorverwijzing zijn gemaakt. Dit verslag wordt in afstemming met de persoon opgesteld en is anoniem indien daartoe is verzocht. Indien gewenst door diegene, kan een bedenktijd worden ingelast, voordat de samenvatting naar het bestuur wordt gestuurd.

De VCP wijst het bestuur op de mogelijkheid advies in te winnen bij / te overleggen met de integriteitsmanager of VCP van de bond of het CVSNI (Centrum Veilige Sport Nederland) over de juiste processtappen in de opvolging.

5. Omgaan met vertrouwelijkheid

Privacywetgeving

Vanuit de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) is een herleidbare beschrijving van (bijzondere) persoonsgegevens nadrukkelijk reden om de verslagen veilig en zorgvuldig te bewaren en slechts het noodzakelijke te noteren en te verwerken. Binnen de vereniging zijn dan ook duidelijke afspraken over het verzamelen en opslaan van gegevens. Dit betekent o.a. dat de VCP het (eventueel anonieme) verslag overdraagt aan het bestuur, waar afspraken zijn gemaakt over het bewaren van gegevens op een afgesloten plek met door het bestuur aangewezen toegang. De VCP voert geen schaduwadministratie en zal na het overdragen de eigen verslaglegging verwijderen. De vereniging neemt de verwerking van de rapportage op in hun verwerkingenregister.

Vertrouwelijkheid

De gesprekken met de VCP zijn vertrouwelijk. Daarmee wordt bedoeld dat de VCP discreet met informatie omgaat en informatie niet zomaar met derden zal delen (met uitzondering van het bestuur). Ook zal de VCP als uitgangspunt de wens van anonimiteit richting het bestuur respecteren. Er is echter geen sprake van een beroepsgeheim zoals wel het geval is bij artsen en advocaten. De VCP zal nimmer vooraf anonimiteit of geheimhouding kunnen garanderen en zal informatie herleidbaar delen met het bestuur indien sprake is van:

- spoedeisende situaties die vereisen dat de politie direct gebeld moet worden of medische hulp benodigd is;
- als de persoon zelf in gevaar verkeert en niet kan / durft te handelen voor de eigen veiligheid;
- het niet-opheffen van de anonimiteit voor derden schade of gevaar opleveren en dit kan worden voorkomen;
- vanwege de Nederlandse wetgeving die in bepaalde gevallen de VCP en het bestuur verplicht te handelen of aangifte te doen bij de politie;

- de VCP in psychische nood geraakt door het hebben van wetenschap.

In het geval de VCP een situatie heeft waarin mogelijk informatie herleidbaar gedeeld moet worden met het bestuur en / of derden, ondanks de wens van de persoon om anoniem te blijven of de wens heeft niet te handelen, dan worden de volgende stappen ondernomen:

- voor de zorgvuldigheid dient te allen tijde consultatie met CVSNI te hebben plaatsgevonden voordat VCP het besluit neemt de vertrouwelijkheid op te heffen;
- CVSNI zorgt voor verslaglegging van het signaal of de situatie in het Casemanagement Systeem Sport (CMSS);
- de VCP, mogelijk in samenwerking met CVSNI, heeft de persoon uitgelegd waarom door de VCP de vertrouwelijkheid opgeheven moet worden en wat de mogelijke gevolgen zijn. Aan de persoon is ter overweging gegeven om te (her)overwegen zelf de melding te doen. Daarnaast wordt verwezen naar relevante hulpverlening;
- als na consultatie met CVSNI is gebleken dat er geen andere weg is, dan het opheffen van de vertrouwelijkheid, ligt het uiteindelijke besluit bij de VCP om de vertrouwelijkheid op te heffen. Het gaat immers om de vertrouwelijkheid van het gesprek en de gedeelde informatie tussen de VCP en de persoon die men heeft gesproken;
- hierna kan het bestuur worden geïnformeerd over het signaal en zorgt het bestuur voor verdere opvolging met inachtneming van alle verplichtingen die het bestuur heeft voor de bescherming van de privacy van alle betrokken partijen.